

תיבת המכתבים שעל הספינה

חותמת מיוחדת שימשה לסימון מכתבים שהתקבלו מספינה

בנוסף לבתי הדואר של תורכיה, אוסטריה, צרפת ורוסיה פעלו בעיר יפו בשלהי המאה ה-19, עמדה לרשות כותבי המכתבים בעיר דרך נוספת לשלוח את מכתביהם. הספינות שעגנו בנמל יפו נהגו לתלות מעבר לסיפון תיבה מיוחדת, בה יכלו המעוניינים בכך לשלשל את מכתביהם. הספינות שהפליגו מיפו לנמל פורט סעיד שבמצרים מסרו את המכתבים לבית הדואר המקומי, שם הוחתמו הבולים בחותמת מיוחדת. גלויה השמורה באוסף אלכסנדר מהווה דוגמה לנהל זה.

משלוח דואר בעיר יפו

בתחילת שנות התשעים של המאה ה-19 עמדו בפני מי שביקש לשלוח מכתב לחו"ל בעיר יפו מספר דרכים אפשריות. ראשית, פעל בעיר בית הדואר הרשמי של האימפריה העות'מאנית, ומצופה היה מן האזרחים שיעשו שימוש בדואר הזה, אולם הדואר התורכי היה איטי וסבל מבעיות של אמינות, כך שרבים העדיפו לפעול בדרכים אחרות.

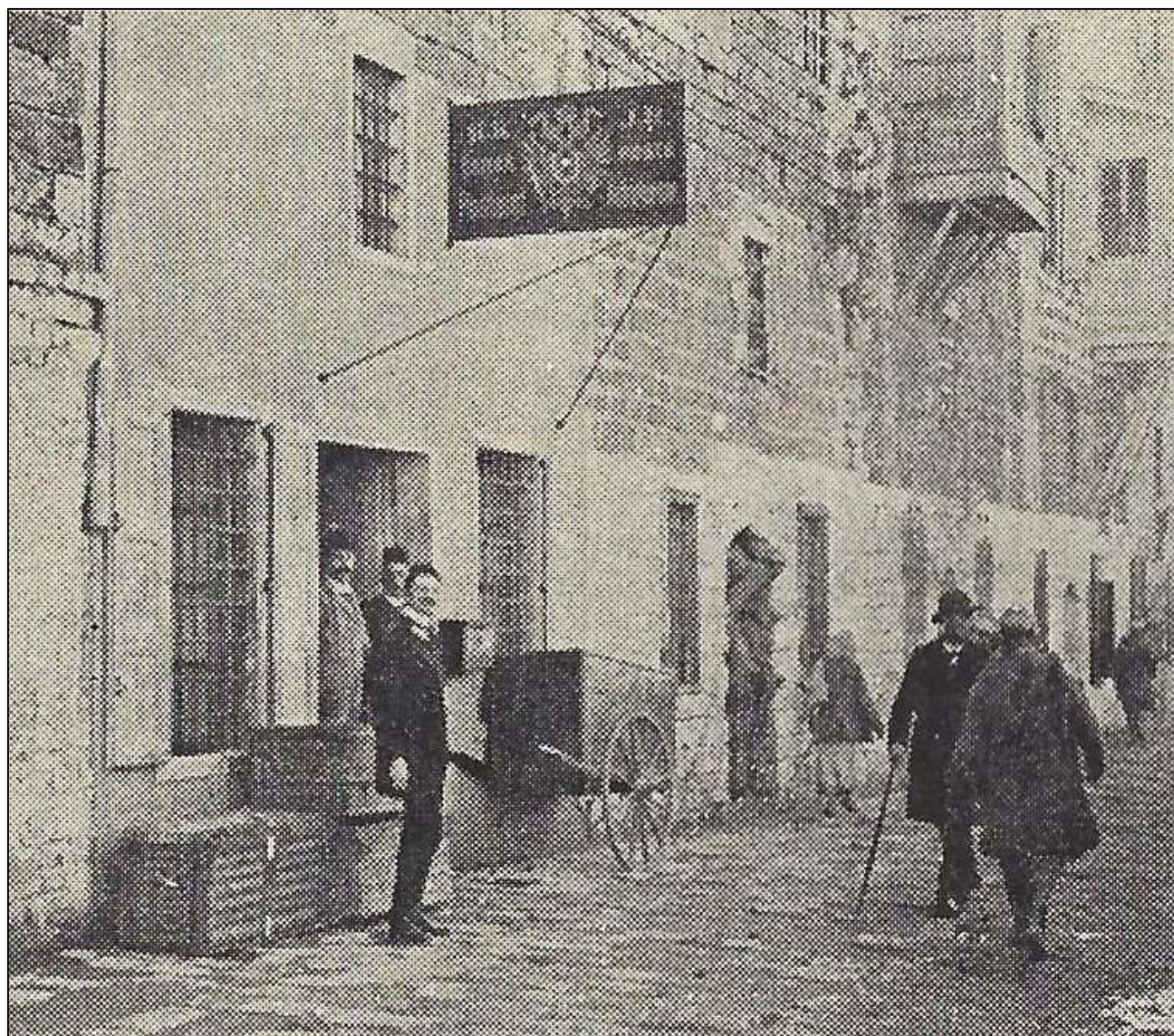
מקור: ויקיפדיה

בית הדואר הטורקי ביפו

משלוח דואר בעיר יפו

בחסות הקונסוליות הזרות פעלו ביפו בתי הדואר של אוסטריה, צרפת ורוסיה, שחלקם החלו לפעול עוד לפני פתיחת הדואר התורכי בעיר.

בתי דואר אלו, ובעיקר הדואר האוסטרי, נחשבו לאמינים ויעילים יותר, והועדפו על ידי מרבית התושבים בעיר.

מקור: ויקיפדיה

בית הדואר האוסטרי ביפו

משלוח דואר בעיר יפו

והייתה אפשרות נוספת. כעיר נמל פקדו את יפו אניות של חברות ספנות שונות, שחלקן פעלו בזמנים קבועים במסגרת קווי שיט קבועים שפורסמו מראש לציבור הרחב. בזמן שעגנו בנמל יפו נהגו קברניטי הספינות להניח על החוף תיבת מכתבים ניידת, בה יכול היה כל המעוניין בכך לשלשל מכתב או גלויה עליה הודבקו בולים כנדרש. תיבות אלו הועלו על הסיפון כשהספינה הפליגה לדרכה, תוכנן נארז בשק דואר מיוחד, והוא נמסר לבית הדואר בפורט סעיד, הנמל הבא לאורך קו השיט.

מקור: ויקיפדיה

נמל יפו בשלהי המאה ה-19

מאחר ועל המכתבים והגלויות יכלו השולחים להדביק בולי דואר של מדינות שונות, התייחס בית הדואר במצרים אל המכתבים האלו כאל דברי דואר שנשלחו בלב ים. על הבולים הוטבעה חותמת ביטול מיוחדת, ובנפרד הוטבעה על דבר הדואר חותמת בית הדואר של פורט סעיד.

הגלויה שנשלחה בנמל יפו

דברי דואר שנשלחו באמצעות תיבות המכתבים של הספינות אשר עגנו בנמל יפו נחשבים לנדירים.

הגלויה השמורה באוסף אלכסנדר נועדה למכותב שישב בעיר טריאסט שבאוסטריה (כיום חלק מאיטליה).

השולח עשה שימוש בגלויה של הדואר האוסטרי עם בול מודפס מראש בערך נקוב של 20 פארה.

הגלויה שנשלחה בנמל יפו

מן הכיתוב בצידה האחורי של הגלויה ניתן ללמוד כי
היא נכתבה בעיר יפו ב-12 במרץ 1891.

Al. J. Saffa 12/3 91.
H. H. Zeitungs-Expedition
Friest
Wien beifolgend ein für
Engelmann n. 6 März und
Geben Yoram für folgendes
Abonnement zur gest.
sachlichen Beförderung auf
Julius Landenberger
in Saffa p. Al. Preisch, C.
1 Schorrers Familienblatt
n. 1. April 91/92 3/ Decbr
1891
Heg
Josephine
Preisch

הגלויה שנשלחה בנמל יפו

הגלויה הונחה בו ביום בתיבת המכתבים של אחת הספינות שהפליגה מנמל יפו, והגיעה יום לאחר מכן לנמל פורט סעיד שבמצרים.

הגלויה נמסרה לבית הדואר שם בוטל הבול באמצעות חותמת מיוחדת בצורת מעוין צר המורכב מנקודות. חותמת זו מכונה בלשון הבולאים בשם "חותמת רטה" (Retta cancellation).

חותמות מטיפוס זה היו בשימוש הדואר במצרים ובסודן, ושולבו בפעילות הדואר הכפרי במדינות אלו.

הגלויה שנשלחה בנמל יפו

בנוסף הוטבעה בצידה האחורי חותמת בית הדואר של פורט סעיד ביום 13 במרץ 1891.

הגלויה נשלחה הלאה והגיעה לבית הדואר של טריאסט ב-20 במרץ 1891.

